

HÌNH ẢNH ĐIỂM ĐẾN DU LỊCH XANH CỦA BẾN TRE

ĐẶNG THANH LIÊM*
ĐOÀN THỊ MỸ HẠNH**

Tỉnh Bến Tre, ngoài những thuộc tính giống như các điểm đến miền quê sông nước khác của Đồng bằng sông Cửu Long, còn sở hữu một danh tiếng riêng là “xứ Dừa”. Trong nghiên cứu này, phương pháp quan sát thực địa và điều tra lấy ý kiến khách du lịch được sử dụng để xác định loại sản phẩm có khả năng tạo hình ảnh điểm đến du lịch Xanh cho Bến Tre. Kết quả khảo sát ý kiến khách du lịch đã minh chứng rằng mô hình hoạt động của các điểm du lịch Xanh đã và đang đáp ứng được mong đợi của khách du lịch và thị trường du lịch Xanh có xu hướng phát triển tốt. Hình ảnh điểm đến du lịch Xanh của Bến Tre đã bắt đầu hình thành trong tâm trí một bộ phận khách du lịch. Để phát triển hình ảnh này, ngành du lịch Bến Tre nên hỗ trợ các nhà vườn, nhất là các hợp tác xã nông nghiệp, vừa giúp nhà nông tăng doanh thu bán nông sản vừa tạo thêm việc làm cho người dân địa phương.

Từ khóa: Bến Tre, du lịch Xanh, điểm đến, hình ảnh

Nhận bài ngày: 31/6/2018; đưa vào biên tập: 2/7/2018; phản biện: 8/7/2018; duyệt đăng: 25/7/2018

1. GIỚI THIỆU

Trong ngành du lịch, hình ảnh điểm đến được hầu hết các nhà quản lý điểm đến quan tâm vì đó là một căn cứ quan trọng có ảnh hưởng đến việc lựa chọn nơi đến cho chuyến đi của du khách. Hình ảnh điểm đến đơn giản là bất cứ điều gì khách du lịch biết được về một địa điểm. Điểm đến bất kỳ nào cũng đều có các thuộc tính phổ biến là những đặc điểm có thể gần giống với những nơi khác. Do đó để xây dựng hình ảnh thường phải dựa vào thuộc tính độc nhất của điểm đến, có thể là

tài nguyên sẵn có hoặc được tạo ra từ những tài nguyên sẵn có.

Đồng bằng sông Cửu Long là vùng sản xuất nông nghiệp lớn nhất Việt Nam, nên có điều kiện phát triển du lịch Xanh, số lượt khách du lịch đến vùng này những năm gần đây liên tục tăng. Theo số liệu của Hiệp hội Du lịch Đồng bằng sông Cửu Long thì năm 2017, toàn vùng đạt hơn 22,4 triệu lượt khách đến và tổng doanh thu từ du lịch đạt hơn 11.310 tỷ đồng, mức cao nhất từ trước đến nay. Bến Tre là một điểm đến nằm trong vùng này, chỉ cách TPHCM 85km, cũng có số lượt khách đến liên tục tăng. Ngoài

* Trường Đại học Văn Hiến.

những thuộc tính giống như các điểm đến khác trong vùng là miền quê sông nước, tỉnh Bến Tre còn có thuộc tính độc nhất là danh tiếng “xứ Dừa”. Vậy Bến Tre có thể tạo hình ảnh điểm đến như thế nào?

Tiếp cận ở góc độ tạo hình ảnh điểm đến từ việc phát triển những sản phẩm du lịch khác biệt. Bài viết sử dụng phương pháp quan sát thực địa và điều tra lấy ý kiến khách du lịch nhằm xác định loại sản phẩm có khả năng tạo hình ảnh điểm đến du lịch Xanh cho tỉnh Bến Tre.

2. HÌNH ẢNH ĐIỂM ĐẾN DU LỊCH XANH

Khái niệm “hình ảnh điểm đến” được John D. Hunt (Hoa Kỳ) đưa ra lần đầu tiên vào năm 1971, đó là cảm nhận của một cá nhân hoặc một nhóm người về một nơi khác nơi cư trú của họ. Đến năm 1979, Crompton đưa ra định nghĩa cụ thể hơn và sau đó đã được trích dẫn rất nhiều trong các nghiên cứu về hình ảnh điểm đến, đó là “tổng của niềm tin, cảm nghĩ và ấn tượng mà một người có về một điểm đến” (Crompton, 1979: 18). Đến nay nhiều nhà nghiên cứu đã thừa nhận hình ảnh điểm đến cảm nhận gồm có ba thành phần: nhận thức (cognitive), cảm xúc (affective) và ý định (conative). Nhận thức về điểm đến sẽ có thay đổi khi có trải nghiệm tại điểm đến (Beerli và Martín, 2004). Sự thay đổi nhận thức này sẽ làm thay đổi cảm xúc, có thể là tốt hơn hay xấu đi, và điều đó ảnh hưởng đến ý định của khách du lịch. Vì vậy truyền thông tốt có thể tạo

được nhận thức tốt, nhưng nếu dịch vụ thực tế không đáp ứng được mong đợi của khách du lịch thì những cảm xúc tiêu cực như thất vọng, chán nản, bức bối... dễ làm khách du lịch nảy sinh ý định lan truyền thông tin tiêu cực về điểm đến. Điểm đến du lịch gắn với một khu vực địa lý cụ thể, có thể là điểm đến quốc gia, điểm đến vùng hay điểm đến địa phương. Hình ảnh điểm đến có thể là hình ảnh tổng thể hoặc hình ảnh gắn với một thuộc tính độc nhất như hình ảnh điểm đến du lịch đạo đức, hình ảnh điểm đến du lịch bền vững, hình ảnh điểm đến du lịch Xanh...

Thuật ngữ “du lịch xanh” có nguồn gốc từ Châu Âu thường được sử dụng thay thế cho du lịch nông thôn (Green, 1990: 58) nhưng nhấn mạnh đến việc bảo vệ môi trường (Yokoyama, 1998: 83). Du lịch Xanh là kỳ nghỉ ở vùng nông thôn để thưởng ngoạn không gian xanh của các vườn cây, tham gia các hoạt động giải trí và giao lưu với cộng đồng dân cư địa phương. Sản phẩm của du lịch Xanh là “Du lịch nông trại”. Đó là kỳ nghỉ ở trong nông trại để trải nghiệm các hoạt động khác nhau ở nông thôn. Ở những nông trại du lịch này chỗ ở chỉ có các tiện nghi đơn giản, không trang bị những vật dụng công nghệ phức tạp (Meler và Ham, 2012). Các cơ sở cung cấp dịch vụ du lịch Xanh thường là có quy mô nhỏ, thuộc sở hữu cá nhân để có sự tương tác giữa khách du lịch với chủ nhà và láng giềng của họ.

Bảng 1: Diện tích trồng Dừa và trái cây ở tỉnh Bến Tre

STT	Loại cây trồng	Diện tích (ha)	Địa bàn
1	Dừa	70.127	Toàn tỉnh
2	Bưởi da xanh	6.000	Chợ Lách, Châu Thành, Giồng Trôm, Mỏ Cày Bắc
3	Chôm chôm	5.560	Chợ Lách, Châu Thành
4	Sầu riêng	1.860	Chợ Lách, Châu Thành
5	Mãng cụt	1.665	Chợ Lách, Châu Thành
6	Nhãn	4.000	Bình Đại, Châu Thành, Chợ Lách

Nguồn: Tập hợp từ số liệu thống kê của tỉnh Bến Tre, 2017.

Từ khái niệm du lịch Xanh như vậy, trong nghiên cứu này, du lịch Xanh là kỳ nghỉ ở nông thôn trong những nông trại hoặc nhà nông dân sản xuất nông nghiệp an toàn có cung cấp dịch vụ du lịch bao gồm tham quan, lưu trú và ăn uống. Do du lịch Xanh không chỉ dựa vào tự nhiên mà còn dựa vào văn hóa, kết hợp với giáo dục môi trường, nên các khu nghỉ dưỡng sinh thái có quy mô lớn ở vùng nông thôn và các nhà nghỉ nông thôn (mặc dù cung cấp dịch vụ thân thiện với môi trường) không thuộc phạm vi của nghiên cứu này.

3. DU LỊCH XANH Ở BẾN TRE

Vài năm gần đây, du lịch nông thôn ở Bến Tre phát triển nhanh chóng nhờ thị trường này tăng trưởng mạnh. Từ TPHCM đến thành phố Bến Tre chỉ mất khoảng 2 giờ đi xe nên khách du lịch dễ dàng đi nghỉ ở đây vào cuối tuần. Qua cầu Rạch Miễu vào địa phận Bến Tre hai bên quốc lộ 60 là những vườn dừa xanh mát, minh chứng cho danh tiếng "xứ Dừa". Không chỉ có vườn dừa, Bến Tre còn có những vườn trái cây danh tiếng không kém như bưởi da xanh được

trồng nhiều ở huyện Châu Thành, dọc bên bờ sông Tiền. Các loại khác như sầu riêng, chôm chôm, nhãn được trồng tập trung ở huyện Chợ Lách, xoài ở huyện Thạnh Phú... Năm 2017, diện tích trồng cây ăn trái tăng do người dân chuyển từ đất trồng lúa và mía sang trồng cây ăn trái. Mặc dù diện tích canh tác của từng nông hộ khá nhỏ nhưng do điều kiện tự nhiên thích hợp với từng loại cây nên đã hình thành những vùng sản xuất tập trung rất thuận lợi để phát triển các điểm du lịch Xanh (xem Bảng 1).

Tuy nhiên, những điểm du lịch Xanh theo định nghĩa của nghiên cứu này chưa nhiều, qua khảo sát thực địa thì hiện chỉ có bốn điểm ở huyện Chợ Lách, Mỏ Cày và Ba Tri (xem Bảng 2). Khoảng cách trung bình từ thành phố Bến Tre đến các điểm này khoảng 40km. Các điểm khác chỉ có dịch vụ tham quan trong ngày với mô hình hoạt động như là một khu vui chơi giải trí ở nông thôn, không có dịch vụ lưu trú, hoặc dạng nhà nghỉ ở nông thôn không có hoạt động sản xuất nông nghiệp có thu.

Bảng 2: Các điểm du lịch Xanh ở tỉnh Bến Tre

STT	Tên điểm	Địa bàn	Diện tích	Cây trồng	Hoạt động
1	Vườn Sầu riêng Bảy Thảo	Chợ Lách	1,2ha	Sầu riêng	Tham quan vườn và thưởng thức sầu riêng Ăn uống Lưu trú Câu cá
2	Khu Du lịch sinh thái dã ngoại Đại Lộ	Chợ Lách	2ha	Sầu riêng, chôm chôm, măng cụt, bưởi da xanh, ca cao	Tham quan vườn và thưởng thức trái cây Ăn uống Lưu trú Du thuyền trên sông Câu cá Chèo xuồng Xem đá gà, đờn ca tài tử, hát Karaoke Lửa trại
3	Vườn Dừa Tư Ngạn	Mỏ Cày	2ha	Dừa	Ăn uống Lưu trú Đạp xe trên đường làng, đi chợ nông thôn
4	Nông trại Du lịch Sân chim Vàm Hồ	Ba Tri	9ha	Bưởi, dừa, mít, thanh long, xoài, ổi	Tham quan vườn và thưởng thức trái cây Hái trái cây, rau Câu cá Chèo xuồng Trò chơi vận động ngoài trời Lửa trại

Nguồn: Khảo sát của tác giả, 2017.

Trong bốn điểm du lịch Xanh này có ba nơi là vườn trái cây và một vườn dừa. Các vườn trái cây đều có dịch vụ tham quan vườn và thưởng thức trái cây sạch trồng tại vườn. Đây là điều rất khác biệt so với các điểm du lịch không có vườn, trái cây phải mua từ chợ nông thôn. Cả bốn điểm du lịch đều phục vụ bữa ăn với những món miền quê xứ Dừa từ nguồn thực phẩm tại chỗ. Các vườn trái cây đều có hoạt động câu cá, riêng Vườn Dừa Tư Ngạn còn có dịch vụ khác biệt là đạp xe trên đường làng và đi chợ nông thôn. Còn ở Nông trại Du lịch Sân chim Vàm Hồ nhờ có diện tích lớn nên có đủ không gian để tổ chức các trò

chơi vận động ngoài trời như leo dây, xích đu, đạp xe xích lô, chèo xuồng... Dịch vụ hái trái cây ở nông trại cũng rất khác biệt, có hướng dẫn cách chọn trái ngon, cách hái và hái là để thực hành kiến thức được cung cấp, không phải hái như là chọn món trong tiệc tự chọn. Riêng Khu Du lịch sinh thái dã ngoại Đại Lộ thì có thêm các dịch vụ xem đá gà, đờn ca tài tử và hát karaoke. Có thể nói, tỉnh Bến Tre có đủ điều kiện để phát triển các điểm du lịch xanh, vì có không gian xanh từ các vườn dừa và cây ăn trái (Bảng 1). Bốn điểm du lịch Xanh hiện có đang thu hút khách du lịch là minh chứng Bến Tre có khả năng phát triển loại hình du

lịch Xanh. Tuy nhiên, khi nhân rộng mô hình du lịch Xanh, Bến Tre sẽ phải vượt qua những thách thức như biến đổi khí hậu dẫn đến xâm nhập mặn, nước biển dâng, sạt lở bờ biển, bờ sông làm ảnh hưởng đến không gian xanh hiện có (Nguyễn Diễm Phúc, 2017; Nguyễn Đức Lộc và Trương Minh Huy Vũ, 2018), sản vật tự nhiên của địa phương không đủ để đáp ứng nhu cầu của khách đến (Nguyễn Diễm Phúc, 2017), hệ thống cơ sở hạ tầng kỹ thuật chậm phát triển làm cho việc tiếp cận những điểm du lịch mới khó khăn hơn (Võ Thị Thu Nga, 2017; Phan Văn Thông, 2017; Nguyễn Đức Lộc và Trương Minh Huy Vũ, 2018), thiếu nhân lực quản lý và hướng dẫn viên (Phan Văn Thông, 2017; Nguyễn Văn On, 2018); môi trường bị ô nhiễm do tiếng ồn, khí thải từ động cơ của các phương tiện vận chuyển và rác thải sinh hoạt. Ô nhiễm môi trường còn làm ảnh hưởng đến năng suất cây trồng và chất lượng nông sản, đẩy chi phí sản xuất nông nghiệp sạch lên cao hơn.

4. XÂY DỰNG HÌNH ẢNH ĐIỂM ĐẾN DU LỊCH XANH CỦA BẾN TRE - NHỮNG THÀNH CÔNG VÀ HẠN CHẾ

Phần lớn khách du lịch khi nghe nói đến Bến Tre là liên tưởng ngay đến du lịch miền quê sông nước với các hoạt động như hái trái cây, bắt cá, chèo xuồng... Trước khi trải nghiệm không phải khách nào cũng hình dung được sự thú vị từ các hoạt động này. Tuy nhiên sau khi trải nghiệm, nhận thức của họ có sự thay đổi rõ ràng. Tham khảo thông tin từ khách du lịch đã tới

các điểm du lịch tại Bến Tre được lan truyền qua kênh truyền miệng điện tử cho thấy khách có ấn tượng tốt. Theo Hung Cuong Le thì "Ấn tượng sâu đậm" về Vườn Sầu riêng Bảy Thào và đó là "Nơi đáng đi nghỉ vào cuối tuần". Nông trại Du lịch Sân chim Vàm Hồ được cho là một trong 7 điểm tham quan không thể không đến khi du lịch ở Bến Tre. Thông tin này được nhiều trang mạng chia sẻ, trong đó có các trang có hàng ngàn lượt truy cập như ivivu.com, dulichbentretiengiang.com, travel.annandi.com, phuotvl.com... Để có thông tin chi tiết hơn, nghiên cứu này đã khảo sát lấy ý kiến của 98 khách đến Nông trại Sân chim Vàm Hồ trong khoảng thời gian từ tháng 3 đến tháng 5/2017. Kết quả cho thấy mức độ hài lòng khá cao. Không có ai trả lời là *không hài lòng*, số cho là *chấp nhận được* rất ít, còn số đồng là *hài lòng* và *rất hài lòng* (xem Bảng 3).

Bảng 3: Mức độ hài lòng của khách đến Nông trại du lịch Sân chim Vàm Hồ (%)

Dịch vụ	Chấp nhận được	Hài lòng	Rất hài lòng
Cảnh quan	6,13	34,69	59,18
Bữa ăn	4,09	9,18	86,73
Nhà nghỉ	14,30	40,47	45,23

Nguồn: Khảo sát của tác giả, 2017.

Sự hài lòng sẽ dẫn đến nhận thức về điểm đến của khách du lịch thay đổi theo chiều hướng tích cực. Đã có 52,7% người được hỏi nói là sẽ trở lại, 79,6% trả lời là sẽ giới thiệu cho người quen biết. Vì vậy có thể nói mô hình hoạt động của các điểm du lịch Xanh đã đáp ứng được mong đợi của

khách du lịch và thị trường du lịch Xanh có xu hướng phát triển tốt.

Tuy nhiên, vào những lúc cao điểm như ngày lễ, tết hay những dịp lễ hội khách đến quá đông, vượt quá sức chứa của các điểm du lịch thì chất lượng giao lưu giữa chủ nhà với khách phần nào bị giảm đi, và nguồn thực phẩm sạch an toàn không đủ để phục vụ bữa ăn cho khách. Để quản lý được lượng khách đến, Vườn Sầu riêng Bảy Thảo, Vườn Dừa Tư Ngạn và Nông trại Du lịch Sân chim Vàm Hồ lựa chọn giải pháp là chỉ đón khách đặt trước. Đây cũng là một giải pháp tình thế hữu hiệu để giữ chất lượng dịch vụ, nhưng điều này có nghĩa là họ phải chấp nhận từ bỏ nguồn thu từ số khách bị từ chối. Vì vậy để giải quyết vấn đề lợi ích giữa hai bên một cách hài hòa thì tăng giá dịch vụ với một mức hợp lý trong những lúc cao điểm là cần thiết và phù hợp với quy luật cung - cầu của thị trường. Giá tăng vào những ngày cao điểm chắc chắn sẽ có tác động điều tiết số khách đến. Mức tăng giá này nên được thông báo cùng lúc với mức giá áp dụng vào thời điểm bình thường, có thể định kỳ hằng năm hoặc nửa năm để khách du lịch chủ động lựa chọn thời điểm cho kỳ nghỉ của họ.

Mặt khác, du lịch Xanh không chỉ là tận hưởng không gian xanh mà còn là cách thức bảo vệ môi trường. Vì vậy, ở phạm vi điểm du lịch nên thiết kế các hoạt động nhằm nâng cao nhận thức bảo vệ môi trường cho khách đến, như: trồng cây, thu dọn cành và lá cây rụng, hướng dẫn nhận biết các

loài cây, đặc điểm sinh trưởng của các loài cây hay khuyến khích khách đi bộ, đạp xe để hạn chế tiếng ồn và khói bụi của xe cơ giới... Để khắc phục việc có thể bị thiếu nguồn thực phẩm tươi sạch tại chỗ thì giải thích cho khách hiểu chỉ nên tiêu dùng vừa đủ, tiết kiệm thực phẩm là việc nên làm, thay vì cố gắng đáp ứng yêu cầu của khách bằng cách mua từ nơi khác. Cách này đã được Nông trại Du lịch Sân chim Vàm Hồ áp dụng và đã nhận được sự tán thành của hầu hết khách đến.

Về nhân lực thì du lịch Xanh không đòi hỏi đội ngũ phục vụ chuyên nghiệp mà chủ yếu là sử dụng lao động tại chỗ. Tuy vậy, với những điểm đến có quy mô lớn cần có sự đồng bộ, thống nhất trong cách phục vụ để tránh có sự chênh lệch quá nhiều về chất lượng phục vụ, vì vậy người lao động cũng phải có trình độ học vấn nhất định và được tập huấn. Nông trại du lịch Sân chim Vàm Hồ đã lựa chọn giải pháp sử dụng phần lớn lao động thời vụ là các giáo viên tiểu học, trung học cơ sở, các thanh niên làm công tác đoàn thể tại địa phương... cho các vị trí như tiếp đón, thuyết minh, hướng dẫn tham gia các hoạt động... Tuy nhiên, cách làm này khiến việc quản trị nhân sự trở nên phức tạp hơn, nên cũng không phải dễ áp dụng.

5. MỘT SỐ GIẢI PHÁP ĐỂ TIẾP TỤC PHÁT TRIỂN DU LỊCH XANH

Do sản phẩm cốt lõi của du lịch Xanh là du lịch nông nghiệp nên thông thường chính quyền các địa phương chỉ cho phép dân địa phương tổ chức

kinh doanh. Du lịch nông thôn ở Bến Tre đã phát triển mạnh những năm gần đây. Huyện Chợ Lách là vùng sản xuất trái cây nổi tiếng của tỉnh, có vị trí giao thông thuận lợi nên cũng tập trung nhiều điểm du lịch và thu hút được nhiều khách đến. Tuy nhiên từ du lịch nông nghiệp đến du lịch Xanh là cả quá trình vượt qua nhiều thách thức. Trước một thị trường rộng lớn hấp dẫn như vậy, trong tương lai ở tỉnh sẽ hình thành nhiều điểm du lịch Xanh mới và sự cạnh tranh sẽ diễn ra. Để xây dựng thành công hình ảnh điểm đến du lịch Xanh rất cần có những giải pháp từ phía chính quyền địa phương liên quan đến vấn đề ứng phó với biến đổi khí hậu, tăng năng lực của hệ thống cơ sở hạ tầng kỹ thuật, giao thông và chính sách đầu tư phát triển các điểm du lịch Xanh trong tỉnh. Để tạo được hình ảnh điểm đến du lịch Xanh, cần có thêm nhiều điểm mới nhưng nên quy hoạch địa bàn để quản lý cạnh tranh lành mạnh. Ưu tiên phát triển các điểm du lịch Xanh ở những huyện xa trung tâm thành phố Bến Tre như ở Chợ Lách, Ba Tri, Thạnh Phú, Bình Đại. Những nơi có các hợp tác xã hay tổ sản xuất nông sản sạch, an toàn theo tiêu chuẩn VietGap hoặc hữu cơ. Hỗ trợ những nơi này hình thành các điểm du lịch Xanh vừa giúp nhà nông tăng doanh thu bán nông sản vừa tạo thêm việc làm cho người dân địa phương.

Hình ảnh điểm đến du lịch Xanh của Bến Tre đã bắt đầu hình thành trong tâm trí một bộ phận khách du lịch. Kết quả khảo sát ý kiến khách du lịch đến

Nông trại du lịch Sân chim Vàm Hồ đã minh chứng điều này. Để phát triển hình ảnh này, ngoài việc khai thác các vườn dừa, vườn trái cây, Bến Tre cần quan tâm đến các cánh đồng lúa mênh mông và hơn 60km bờ biển với nghề nuôi nghêu nổi tiếng. Các bãi biển ở Bến Tre không đẹp như các bãi biển ở miền Trung nên khó phát triển du lịch biển với các sản phẩm truyền thống. Trong khi đó nghề nuôi nghêu đã chính thức được Hội đồng Quản lý biển quốc tế (Marine Stewardship Council - MSC), Quỹ Quốc tế về bảo vệ thiên nhiên (World Wide Fund of Nature - WWF) cấp chứng nhận đạt tiêu chí MSC. Đây là giấy chứng nhận sản phẩm thủy sản sinh thái đạt chất lượng toàn cầu. Ngày nay, khái niệm du lịch Xanh không còn giới hạn trong nghĩa hẹp là không gian xanh mà được hiểu với nghĩa rộng hơn là sản xuất sản phẩm sạch và không xâm hại môi trường. Do đó, các hợp tác xã nuôi nghêu có thể vận dụng mô hình du lịch Xanh để tăng thu nhập và tạo thêm nhiều việc làm cho xã viên.

Hạn chế của nghiên cứu này là chỉ khảo sát mức độ hài lòng của khách đến Nông trại Du lịch Sân chim Vàm Hồ, chưa khảo sát khách đến các điểm du lịch Xanh khác của tỉnh Bến Tre và chưa khảo sát vào những lúc cao điểm. Hướng nghiên cứu tiếp theo có thể là mở rộng đối tượng khảo sát và thời gian khảo sát để tìm ra sự khác biệt giữa các nông trại lớn và các điểm có quy mô nhỏ hơn cũng như khác biệt về mức độ hài lòng của khách đến vào thời gian bình thường

và cao điểm. Khám phá được những khác biệt này sẽ rất hữu ích để có những đề xuất cụ thể hơn về những giải pháp nâng cao hình ảnh điểm đến du lịch Xanh của Bến Tre. □

TÀI LIỆU TRÍCH DẪN

1. Beerli, A. & Martín, J.D. 2004. "Model of Destination Image Formation". *Annals of Tourism Research*.
2. Crompton, J.L. 1979. "An Assessment of the Image of Mexico as a Vacation Destination and the Influence of Geographical Location Upon that Image". *Journal of Travel Research*, 17(4).
3. Cục Thống kê Bến Tre. 2017. *Báo cáo tình hình kinh tế - xã hội tỉnh Bến Tre, tháng 1 năm 2017*.
4. Green, S. 1990. *The Future for Green Tourism*, Insights, September 1990.
5. Hunt, J.D. 1975. "Image As a Factor in Tourism Development". *Journal of Travel Research*, 13(3) (Winter).
6. Hung Cuong Le. 2017. "Sầu riêng sạch 7 Thảo -Cái Môn". <https://www.facebook.com/Sầu-riêng-sạch-7-Thảo-Cái-Môn-1751945918164568/>, đăng ngày 17/4/2017, truy cập ngày 21/3/2018.
7. Meler, M. & Ham, M. 2012. "Green Marketing for Green Tourism". *Tourism & Hospitality Management, Conference Proceedings*.
8. Ministry of Economy, United Arab Emirates. 2014. *A Guide to Concepts of Green Tourism*.
9. Nguyễn Diễm Phúc. 2017. "Xây dựng sản phẩm đặc thù tỉnh Bến Tre từ đặc sản ẩm thực", Kỷ yếu hội thảo *Xây dựng sản phẩm du lịch đặc thù tỉnh Bến Tre*. Ủy ban Nhân dân tỉnh Bến Tre, 8/2017.
10. Nguyễn Đức Lộc và Trương Minh Huy Vũ. 2018. "Giải pháp phát triển kinh tế xã hội huyện Thạnh Phú", Kỷ yếu hội thảo khoa học *Giải pháp tăng tốc phát triển kinh tế - xã hội huyện Thạnh Phú*. Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Bến Tre, Ủy ban Nhân dân huyện Thạnh Phú.
11. Nguyễn Văn On. 2018. "Thực trạng du lịch huyện Thạnh Phú và một số giải pháp trong thời gian tới", Kỷ yếu hội thảo khoa học *Giải pháp tăng tốc phát triển kinh tế - xã hội huyện Thạnh Phú*. Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Bến Tre, Ủy ban Nhân dân huyện Thạnh Phú.
12. Phan Văn Thông. 2017. "Xây dựng sản phẩm du lịch đặc thù tỉnh Bến Tre", Kỷ yếu hội thảo *Xây dựng sản phẩm du lịch đặc thù tỉnh Bến Tre*. Ủy ban Nhân dân tỉnh Bến Tre, 8/2017.
13. *Tạp chí Du lịch*. 2018. "Đồng bằng sông Cửu Long đón hơn 22 triệu lượt khách trong năm 2017", <http://www.vtr.org.vn/dong-bang-song-cuu-long-don-hon-22-trieu-luot-khach-trong-2017.html>, đăng ngày 18/01/2018.
14. Võ Thị Thu Nga. 2017. "Phát triển sản phẩm đặc thù từ khai thác di tích văn hóa - lịch sử, công trình kiến trúc tại Bến Tre - Thực trạng và giải pháp", Kỷ yếu hội thảo *Xây dựng sản phẩm du lịch đặc thù tỉnh Bến Tre*. Ủy ban Nhân dân tỉnh Bến Tre, 8/2017.
15. Yokoyama, H. 1998. "Practices and Issues Concerning Green Tourism in Japan". *Kyushu Sangyo University Review of Commerce and Business*, Vol. 39, No. 1.